

דעות

אחרונות

22.7.2009

עלי ניר • ועדות קבלה

סליחה, אתם לא מתאימים

ש' לא ישבח את הרגע ההוא. הם עמדו שם, הוא ואש' תו, בחדר מזכירות היישוב, וציפו לשמוע את תוצאות המברקים. הוא חשב שרק עניין פרוצדורלי, שאר טורטו הם יוכלו לעבור ליישוב הקהילתי, לבנות בית מרווח, ליהנות מהגינה והמגוף.

"חוסר התאמה חברתית". כך הוגדרה הסיבה לכך שוועדת הקבלה פסלה אותם ומנעה מהם לקנות קרקע ביישוב. מאז הם שוברים את הראש בניסיון להבינן מה הם עשו או אמרו שלא היה בסדר. לפעמים ש' שאל את עצמו אם יכול להיות שזה בני לל המוצא שלו. צבע העור שלו די כהה, אבל זה הרי לא בהכרח אומר משהו. ובטח יש עוד מורחים ביישוב, חייבים להיות. או שלא?

בעשרות יישובים בישראל מונחת כיום ועדת קבלה. לפע' מים הקריטריונים לקבלה ליישוב גלויים, לפעמים הם מתמצים במונחים עמומים כמו "התאמה חברתית" או "תרומה לקהילה". אך או כך, תהליך המיון של ועדות הקבלה משיפל וחסטני, ואיכשהו כסופו של דבר ברור מי נשאר בחוץ: מזרחים, דתיים, בעלי מוגבלויות, משפחות חדי-הוריות, עולים, וכמוכן ערבים. לא מדובר בקיבוצים או במושבים שיתופיים, שבהם יש גם שותפות כלכלית בין התושבים, אלא ביישובי יליות מורתיים, מעין ערי שניה שהוקמו על אדמות מדינה ובמחיר מיש' למ בניויה, בשכונות שהוקמו על קרקעות שהיו בעבר אדמות חקלאיות של קיבוצים ומושבים.

הסכנות היהודית או קק"ל, מי שבדרך כלל אחראיות לייסוד היישובים הללו, החליטו לאפשר לתושבים הראשונים להקים את ועדות הקבלה, והוועדות הללו הן אלה שבחורות אחר כך את המצטרפים החדשים לפי טעמן, ודאגות שהחליטה לא יצטרפו כל מיני טיפוסים קצת "אחרים" ולא משלנו", שע' לולים "להוריד את מחירי הנדל"ן". כשנ"ץ נדרש לעסוק בתופעת ועדות הקבלה. אחרי כנ"ץ קעדאו ועתירות נוספות של תושבים שלא התקבלו ליישובים קהילתיים, נקבע כי ועדות הקבלה אסורות ביישובים שהם מתוגדרים יותר מ500 בתי אב. כיום תלויות ועומדות כנ"ץ שתי עתירות הורשות לבטל לחלוטין את מוסד ועדות הקבלה ביישובים הקהילתיים.

למרות זאת, ובלי לקיים ריון ציבורי מינימלי, עיגנה כעת הממשלה את ועדות הקבלה השגנויות במחלוקת בחוק. במסג' רת הרינוים ככנסת על הצעת החוק לרפורמה בקרקעות, הוכנס ביום הרינוים האחרון סעיף חדש ובעייתי, הקובע כי הגוף הח' דש שיהליף את מינהל מקרקעי ישראל יוכל לאפשר ליישובים לקיים סלקציה בבחירת מצטרפים חדשים ליישוב, ולראשונה אף לא פיקוח או בקרה.

נציגי הממשלה והיועץ המשפטי לא טרחו להסביר לחב' רי הכנסת את משמעות הסעיף החורש, את העובדה שהוא מגנ' גד להחליט מוצעת מקרקעי ישראל ובג"ץ, ושישגן עתירות תלויות ועומדות בנושא. התוצאה הייתה שהסעיף הבעייתי אושר בתום ריון של המש' רדקות.

בעקבות פניית האגודה לזכויות האזרח וארגונים חברתיים נוספים מהקואליציה האזרחית־סביבתית נגד הפרטת חקיק' עות, החליט יו"ר הכנסת רובי ריבלין לקיים ריון מחדש של עיף. הייתם חושבים שאחרי שחברי הכנסת יבינו על מה מדובר הצבעתם תהסגור אז זוהו, שלא.

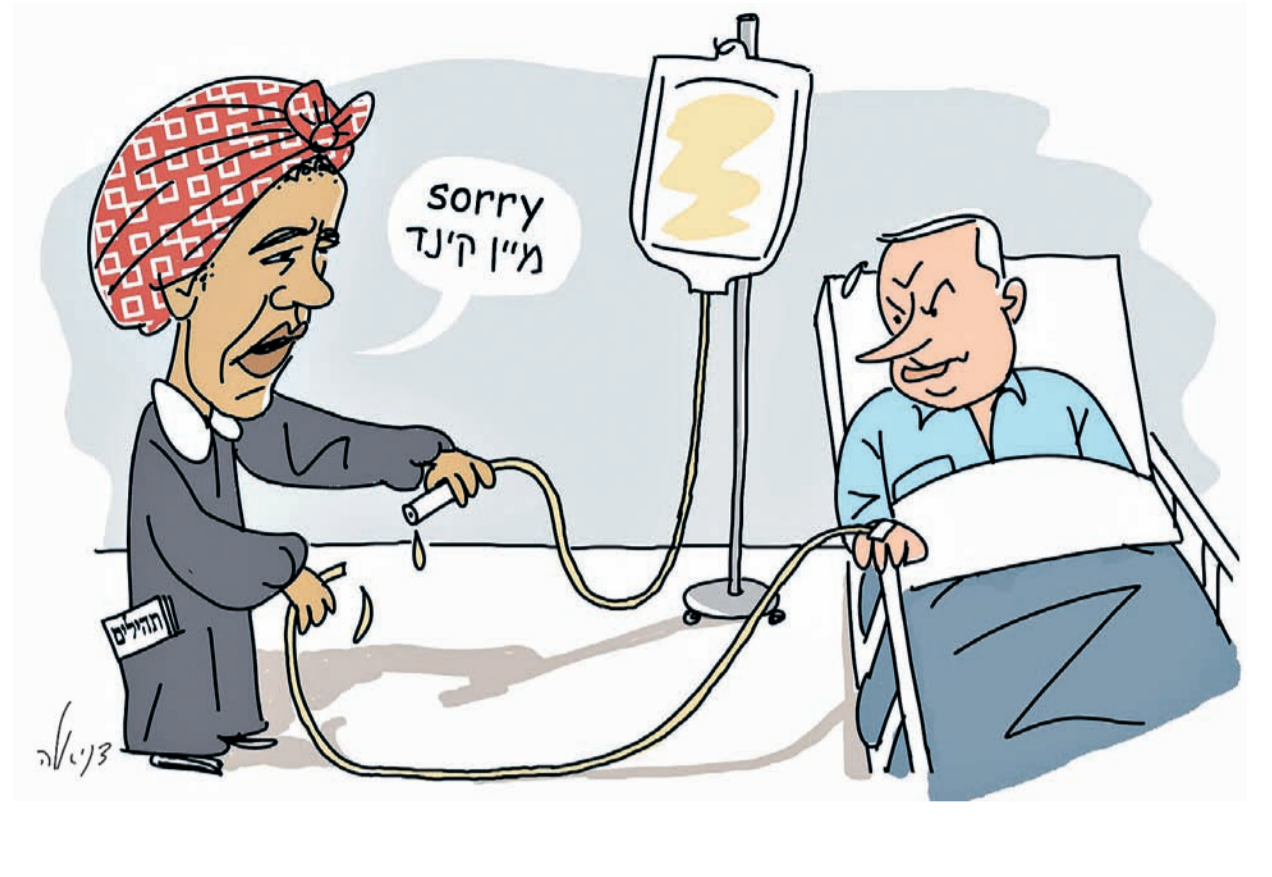
ב הצבעת התחזרת שהתקיימה שלשום, עשו חברי הכנסת, מהקואליציה ומהאופוזיציה הלוחמת, יד אחת כדי לתמוך בס' לקציה בקבלה ליישובים, למרות שממשעויות הסעיף הובד' רז להם. כך נולדו לנו גם הפרטת החקרקעות הגדולה וגם הבנוט של המיון באכזרי – שניים במחיר אחד, המחיר של הליף חקי' קה מזורו ולא ראוי. אז אם אתם מתכננים לקנות בקרוב בית בהרבה קיבוצית או ביישוב קהילתי, תתחילו להתכונן לזוע' דות הקבלה. ■

עלי ניר היא עורכת ריון באגודה לזכויות האזרח בישראל

חב: זה התירוץ לכך שבמקום כתוב

על עוולות העולם, האימים הקיומיים וחניון קרתא אני בווה ברעיון הוויר כבר עכשיו רובו של הכסף אינו שוכן על גבי ניירות ומתכות אלא ברישומים דיגיטיים. אבל יש עדיין עסקאות רבות בהן מור' עבר מיד ליד כסף של נייר. רעיון: לשים קץ לשטרות ולמטבעות. כל הכסף ייצצא בצורת רישומים בקודש קודשים חדש – המחשב של "החשב המרכזי".

כשאדם מישראל נולד, ייפתח לו ב"ח' שב המרכזי" חשבון. כשגדל, יקבל כרטיס ביומטרי או איוו מרבית פלא שתומצא עד אז לזיהוי של אדם. כל דבר בית, מכולת או חברה ציבורית יהיה חשבון, שאחזו פיעילו מורשי החתימה. לתיירים יהיה כרטיס אורח שיפקע עם אשרת שהיהיה. כל עסק וחוק ב"רשומון" – מכשיר שיוחה את הצדדים לעי' סקה ויאפשר לבצע העברות כספיות. זה לא שהכסף יתבטל. הוא ימשיך להתקיים כאמצעי חליפין, אלא שלא יישב על עצמים גשמיים. כמו שבעלות על קרקע טעונה רישום בטאבו,

אריאל רובינשטיין • חלום ליל קיץ

סוף שטרות הכסף

כך הבעלות על הכסף תיעשה אך ורק על ידי רישום בחשב המרכזי, הטאבו של הכסף. היתרונות: הבנקים לא יהיו מרוצים. לא יהיה מקום לעמלת שורה ולא לעמלה בגין הוצאת כסף מכספומט. אזרחים המשתמשים עתה בבנק כדי לקבל משכורת, לשלם חשברי נות ולשמור על כספם, יעשו זאת בחינם באמצעות החשב המרכזי. לא נורא, הבנקים ית' פנו לעידום האמיתי – ללוות ולהלוות. הב' רות האפשראי: הן משמשות כבר היום כחשב' בים מרכזיים. תפקיד זה יופקע מהן והן תצ' טרכנה להסתפק ב... מתן אשראי יקר לצרכי' גים מהפונטיים.

בשטרות ישירות נגיחת על הפשע מכה קשה יותר מהמטטרות העירוניות. סוף לפ' ריצת דירות לשם גניבת מזומנים, כי לא יהיו מזומנים. ימים נוראים לטוחרי' סמים ולארגני' ני פשע שזה החמצן שלהם. הגנבים החדשים יהיו זומחיי מחשבים. כמו משאבים אחרים הם הפריבילגיה לגנוב תעבור המעשיירוים התי' חתונים לעשיריון העליון. לא מהפכה גדולה, כבר עכשיו מיידוף אחר מאחורי פלומה גר' כשארם מישראל נולד, ייפתח לו ב"ח' שב המרכזי" חשבון. כשגדל, יקבל כרטיס ביומטרי או איוו מרבית פלא שתומצא עד אז לזיהוי של אדם. כל דבר בית, מכולת או חברה ציבורית יהיה חשבון, שאחזו פיעילו מורשי החתימה. לתיירים יהיה כרטיס אורח שיפקע עם אשרת שהיהיה. כל עסק וחוק ב"רשומון" – מכשיר שיוחה את הצדדים לעי' סקה ויאפשר לבצע העברות כספיות. זה לא שהכסף יתבטל. הוא ימשיך להתקיים כאמצעי חליפין, אלא שלא יישב על עצמים גשמיים. כמו שבעלות על קרקע טעונה רישום בטאבו,

אורי סביר • הבנייה בהתנחלויות

מרמים את עצמנו

כאשר ניהלתי משא ומתן באוסלו על הסכם אוסלו 1 לפתרון הדרגתי של הסוגיה הפלסטינית, עמדו הפלסטי' גים על כך שיקבלו החתיבות ישראלית כי ישראל לא תקים התנחלויות ולא תרחיבן. באשר הבאנו מסר זה למנהיגים – ראש הממשלה דאז, יצחק רבין וז'ל, ושר החוץ דאז, שמעון פרס – היה החליט להעביר מסר חזרה לפל' סטינים, שלפיו ההתנחלויות הן נושא להסדר הקבע, אך אין בכובנת הממשלה להקים התנח' ליות חדשות או להרחיב את הקיימות.

כדוכחה, שלחו עימנו את החלטת ממשלת רבין, המשקפת מגמה אז. כנמצא שלאחר מכן קיבלו הפלסטינים את נוסח החלטת הממשלה ברוח זו והודיעו לנו כי ללא העברת החלטה זו לא היה נתחם הסכם. לפלסטינים אכן היה

סבר פלוצקר • כלכלה

לא מתה, רק שונה

"האין זה נכון שמדע הכלכלה מתז' נשאלתי לא' חרונה לא פעם בנגישות ובישוחת עם קהלים שרי' גים. המשברים והוועזעים הפוקרים את השווקים ואת המשקים עמקו בציבור הרחב אי־אמון עמוק כלפי הכלכל' גים, ואי־אמון עוד יותר קמקצוע שבו הם עוסקים. באמריקה יצאו השנה לאור ספרים שהם בבחינת חשבון נפש נוקב של כלכלנים עם התיאוריות הכלכליות. אחד מהם ("הרחפים החייתיים: איך פסיכולוגיה אנושית מניעה את הכל' כלה", מאת ג'ורג' אקרלוף ורוברט שילר) מככב ברשימת רבי המכר. בהרצאה שנשא בלונדון הגדיר פול קרוגמן, הכלכלן ני האדם הם יצורים חופשיים, בעלי רצונות משלהם, מושפעים מאמונות, משמועות, ממוסדות סביבם ומניוטים הלב שבתוכם, משיקולים רציונליים ובאותה מידה מ"רחפים חייתיים" – בי' טוי שהשתמש בו הגדול והתכם בכלכלני המאה ה20, ג'ון קיינס, כשניסה להבין מדוע האנשים עושים את מה שהם עושים.

פול מקלוו, המנהל את מרור הסיכונים ב"פמקו", קרן ההשקעות האמריקאית הפרטית והענקית, אמר בהרצאה בכ' נס בינלאומי של הישיבות לנגירות הוך (IOSCO) בתל־אביב: "צריך לתקן את התיאוריה הכל' כלית השלטת, כדי שתיקח בחשבון את הטבע האנושי. טבע קפריזי". כדי לזכות מחדש באמונו של הציבור, חייבים הכלכלנים להיפרד מן ההיחיות והעליונות שלהם, מאמירות כמו: "השוק יודע יותר טוב", "התחרות כבר תתקן את עצמה", "העיקר לבטל עיוותים ממשלתיים", ובעיקר מהקביעה הבלתי נסבי לת: "כך אומר חוק הכלכלה". להשתחרר מלקסיקון שאיכבו, לצאת לרחוב ולחזור לכיתות.

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

מראה מקום • גדי קבלו

קיצ חם. שלוש האחיות נועה, תמר ומיה לבית משפחת לב ועושות בקיץ חיים משוגעים: הולכות לטרטים, משתוללות בים, היו בשבוע נופש בחו"ל, ובין לבין קופצות לעבודה של אבא בתחנת הדלק, שם הן מלקקות קרטיבים וגליליות. לתמר זהו חופש גדול מיוחד. בשנה הבאה היא מתחילה ללמוד בכיתה א'.

איתן הבר • סייג לשוברי שתיקה

חיילי עמך קודמים

בימים שקרמו למלחמת ששת הימים נהגו הסור' רים לפתוח באש מדי יום על רכב סיור של צה"ל שנע למרגלות תל עזויאת בצפון. ככתב צבאי מלא עוזו ביקשתי לשרטט תיאור של סיור כזה, שיוצא יום יום מתוך ידיעה ברורה של משתתפיו, שכאשר יגיעו לנקודה מסוימת, מול התל הסורי, תיפתח עליהם אש תופת.

יצאנו בזוחל"מים מתל דן. מפקד הסיור היה אל"מ חיים סלע וז'ל. נסענו עד מרגלות התל הסורי ולא קרה דבר וח' צי דבר. ככתבתי יום כך באותו יום בעיתון, וביני לבין עצ' מי הודיתי למולי הטוב וליושב במרומים שלא נתקלנו באש הסורית. למחרת חזרנו על אותו מסע. ככל שקרבנו למרגלות התל, עצרנו את נשיאתנו. היינו דרוכים. כמו קפיץ הרבה יותר. אין גבול אז אמת מידה למתח הזה של מי שיודע שחייו תלויים על חוט השערה. כל חייל שהשתתף אי־פעם בפעולה נגד אויב יודע לתאר טוב ממני את הדקות והשי' ניות האלה. הנשמה פרוחה.

ואז, למרגלות התל הסורי, נשר צרור מפתחות מכי' ש של אחד החיילים והכה בג'רדיקן. המכה נשמעה כפגיו' עת קליע. תוך שנייה הארמה רעדה. כולם רזו על כולם. התותחנים הצטרפו, הטנקאים הרחוקים השתתפו. מהומת אלוהים. אנחנו השתופפנו בחל"ם, מתפללים לאלוהים, לאמא, לאבא, למי שיוציא אותנו מהתופת.

כל אותם שוברי שתיקה" חייבים היו להבחין בין מסע הרג ללא הבחנה לבין נקישת אמצעי זהירות, ובלבד שלא להיפגע

השורות הבאות אינן מכוונות נגד חיילים" שוברי שתי" קה" במישרין. הם פועלים לפי צו מצפונם, ולפעמים אנח' נו אומרים לעצמנו: טוב שיש לנו גם כאלה. וגם אין לנו פסוק שהם חזו רגעים קשים במלחמה ובפעולות הביטחון השר' טף. הבעיה שלנו איתם היא שאין הם מוכנים להתחשב, לפ' חות כך זה נראה, בבעיה האמיתית, שהיא שבפעולה, במ' לחמה, לעיתים קרובות רק אלפית שנייה מפרידה בין אנחת הרווחה שלך אחרי יחרי לבין אנחת הכאב של הוריד' בעוד כמה שעות, כשנציגי קציץ העיר ידפקו על דלת ביתם. הרי' בה מאוד פעמים בפעולה קרבית זה אנחנו או הם, ולפע' מים הם היא אישה שחלפה כצל עובר, זקן שהציץ ברגע הלא נכון, ילד סקרן.

נער הייתי וגם זקנתו, ולמרבה הכאב והצער כבר ראיתי גופות מרוטטות של ילדים, נשים וזקנים ששילמו בחייהם את מחיר המלחמה. אין מלחמות סטריליות. השאלה היא אם "שוברי שתיקה" יודעים שחיילים פוח' רים על חייהם – ויורים. אין פירוש הרבה, חלילה, שחיילי צהל אינם חיילים בוהרות כפולה ומכופלת, אז שחיילינו ששים אלי הדק, אבל יש מקום לומר את הדברים במלוא אכזריותם: במלחמה נופלים גם אזרחים רבים חפים מפ' שע. גם, לא רק, משום שחיילי צה"ל נוהרים ונשמרים לחייהם, וחיייהם חשונים להם יותר מחיי אחרים. מלח' מה אינה בית מרקחת.

כל אותם" שוברי שתיקה" מוכזרים ונכבדים חייבים היו להבחין בין מסע הרג ללא הבחנה, כמעט על גבול השמחה והששון, לבין נקישת אמצעי זהירות, אפילו מופלגים, ובל' בר שלא להיפגע. מה לעשות? חיילי עמך קודמים.

צה"ל, וזו האמת, בודק ובוזחן כמעט כל מקרה לגופו, מטיף מסקנות ולעיתים מעניש בחומרה יותר מאשר בצ' באות אחרים בעולם. כאשר ביום מן הימים יתפרסמו, למ' של, עלילות הצבא האמריקאי בעיראק, יתברר לרבים שצה"ל לעומתו היה והינו מסדר של צדיקים.

טוב שמדברים, טוב שמטיקים מסקנות ולומדים לקחים, טוב שחוקרים ומעמידים לריון ומענישים, אבל בינינו לבין עצמנו אני מבקש לומר: חייו של חייל צה"ל חשונים בעי' נינו לאין ערוך מחייו של קורבן שוא, שיש להצטרע בא' מת ובכנות על מותו. ■

הניסיון של השנה שחלפה הרי מוכיח שיש בכוחם של כלכלנים לא־דוגמטיים להצייל את העולם: אלפי מיליארדי הדולרים ששפכו הממשלות והבנקים המרכזיים אכן הרגיעו את הבהלה, השפיעו לטובה על התנהגותם של בני האדם, השיבו חלקית את האמון בהנהגות ההחלו לכלום, נכון לע' כשיו, את ההידרדרות לשפל כלכלי עמוק. מדע הכלכלה כיום מת, הוא חי ובוועט – אבל הוא שונה בתכלית מהכלכלה שלימדונו והכרנו עד כה. ■

© כל הזכויות שמורות לידעות אחרונות בע"מ אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגני מידע, לשרר בדרך כלשהי (נכח, בדפוס או בדידה אחרת) – ובכל אמצעי חלקי או מלא, מבני או אחר – תיק לשלוח של' העיתון ולעבוד קטנטן איורים, ציורים, תמונות, מפות, גרפיקה, הן בדפוס סקטטואלית והן בדפים מוצגים, לדבות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציא לאור, ידיעות אחרונות בע"מ